

Sygn. akt III AUa 886/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Urszula Iwanowska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 r. w Szczecinie

sprawy R. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 września 2012 r. sygn. akt VI U 2272/12

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel

Sygn. akt III AUa 886/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił R. C. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniem z dnia 24 kwietnia 2012 r. uznała, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony podniósł, że cierpi na przewlekłą chorobę płuc objawiającą się dolegliwościami ze strony układu oddechowego przy jakimkolwiek wysiłku fizycznym. Podał również, że pozostaje pod stałą kontrolą Poradni (...)w G., gdzie jest leczony jednakże terapia nie przynosi pożądaných skutków.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości, podtrzymując argumentację, jak w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 19 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu R. C. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres, tj. od 1 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.

Sąd I instancji ustalił, że R. C. urodził się w dniu (...). Ubezpieczony legitymuje się wykształceniem podstawowym. W czasie swojej aktywności zawodowej pracował na stanowisku krajacza i operatora urządzeń do produkcji łańcuchów w okresie od 10 maja 1982 r. do 31 sierpnia 1983 r. w Zakładach (...) w S.. Następnie podjął zatrudnienie w PGR R. na stanowisku operatora w okresie od 14 listopada 1983 r. do 30 kwietnia 1993 r., gdzie ukończył kurs operatora suszarni. Z kolei od 30 kwietnia 1995 r. do 30 czerwca 2000 r. podjął zatrudnienie na stanowisku pilarza w Przedsiębiorstwie (...). Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2002 r. (sygn. akt VII U 4921/01) przyznano ubezpieczonemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Powodem stwierdzonej niezdolności do pracy była astma oskrzelowa atopowa znacznie upośledzająca wydolność oddechową. Prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, na mocy kolejnych decyzji organu rentowego, było przedłużane kolejno do 28 lutego 2006 r., i 31 lipca 2007 r. Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 5 marca 2009 r. (sygn. akt VII U 106/08) przyznano ubezpieczonemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, na dalszy okres do lutego 2010 r. Powodem stwierdzonej niezdolności do pracy były schorzenia pulmonologiczne. Następnie, na mocy decyzji z dnia 2 kwietnia 2010 r., organ rentowy przedłużył ubezpieczonemu prawo do pobierania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31 marca 2012 r. W dniu 13 lutego 2012 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wnioski o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

W dniu 16 marca 2012 r. Lekarz Orzecznik ZUS-u po przeprowadzonym badaniu uznał, iż ubezpieczony nie jest osobą niezdolną do pracy. Po złożeniu przez ubezpieczonego sprzeciwu od powyższego orzeczenia został on poddany badaniu przez Komisję Lekarską ZUS, która w dniu 24 kwietnia 2012 r. wydała orzeczenie, w którym podtrzymała opinię Lekarza Orzecznika ZUS stwierdzając, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Komisja Lekarska ZUS rozpoznała u ubezpieczonego astmę oskrzelową z zaburzeniami wentylacji łagodnego stopnia.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że na dzień wydawania zaskarżonej decyzji u R. C. rozpoznano astmę oskrzelową umiarkowaną nie wyrównaną lekami. Z uwagi na rozpoznane schorzenia ubezpieczony jest nadal po dniu 31 marca 2012 r. częściowo niezdolny do pracy do czerwca 2013 r. Stan zdrowia ubezpieczonego uległ wprawdzie nieznacznej poprawie w stosunku do stanu poprzedniego jednakże istniejący stopień zaburzeń wentylacji uniemożliwia mu podjęcie zatrudnienia w takim charakterze jak dotychczas – praca związana z wysiłkiem fizycznym.

Na podstawie art. 57 i 58 oraz art. 107 w związku z art. 12 i art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity obowiązujący w dacie wydania zaskarżonej decyzji: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej jako: ustawa rentowa), Sąd Okręgowy zważył, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa. W niniejszym postępowaniu kwestią sporną było ustalenie, czy R. C. po dniu 31 marca 2012 r. był osobą zdolną czy niezdolną do pracy, a jeśli niezdolną, to w jakim stopniu i na jak długo. Dokonując ustaleń w tym zakresie Sąd Okręgowy oparł się o analizę dostępnej dokumentacji dotyczącej ubezpieczonego oraz o przeprowadzone w toku postępowania sądowego dowody z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu pulmonologii dr W. W. - właściwego dla schorzeń ubezpieczonego. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, oraz w sposób rzetelny, stąd też Sąd ocenił je jako wiarygodne. Tak samo ocenił Sąd I instancji wydane w niniejszej sprawie opinie biegłego (podstawową i uzupełniającą), które zostały wydane przez posiadającą wieloletnie doświadczenie zawodowe specjalistkę kliniczną od schorzeń, na które cierpi ubezpieczony, po dokładnym jego zbadaniu i przeanalizowaniu dotyczącej go dokumentacji medycznej. Wnioski opinii są jasne, spójne i przekonująco uzasadnione. Biegły w opinii uzupełniającej ustosunkował się do także do zastrzeżeń organu rentowego, w tym powołując się na treść dokumentów medycznych złożonych do akt sprawy z których wynika, że ubezpieczony z przewlekłą astmą ma istotne zaburzenia wentylacji (FEF1 48,2%, FVC 57,9% - k.17; FEV1 31% i FVC 64% - k.18; FEV1 30,2% i FVC 34,9% - k.19) oraz stosuje się wobec niego przewlekłą sterydoterapię – w dawce 800 mikrogramów budesonidu na dobę. Biegła podkreśliła jednocześnie, że podane parametry dotyczą osoby

niepracującej, stąd zakładając, iż podjąłby kwalifikowaną pracę fizyczną (tak jak dotychczas) wydolność oddechowa uległaby istotnemu pogorszeniu. W tej sytuacji, uznając że ubezpieczony jest nadal (po dniu 31 marca 2012 r.) do czerwca 2013 r. częściowo niezdolny do pracy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w całości złożył organ rentowy, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 3 oraz art. 57 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez niewłaściwe zastosowanie prowadzące do uznania, że ubezpieczony jest częściowo okresowo niezdolny do pracy, podczas gdy stan zdrowia ubezpieczonego tego nie uzasadnia, co z kolei doprowadziło do niewłaściwego wniosku, że spełnił przesłanki do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nadal, tj. na okres od 1 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny uznał, że ustalenia faktyczne poczynione w tej sprawie przez Sąd Okręgowy są prawidłowe. Sąd I instancji ustalając stan faktyczny oparł się na całokształcie zebranego materiału dowodowego, należycie go rozważył i wskazał jakim środkiem dowodowym dał wiarę, przedstawiając prawidłową ich ocenę, którą właściwie uargumentował. Całość podjętych ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji przedstawiona w pisemnym uzasadnieniu wyroku zasługuje na pełną akceptację. Ustalenia faktyczne sądu orzekającego są prawidłowe i znajdują oparcie w materiale dowodowym Sąd Apelacyjny ustalenia te przyjmuje za własne. Nie ma więc konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok.i Pr. 2002/6/40). Analiza akt postępowania w tej sprawie wskazuje, że nie wystąpiło w niej również naruszenie przepisów prawa materialnego, które zarzuca apelujący lub też które Sąd II instancji byłby zobowiązany wziąć pod uwagę z urzędu.

Zarzuty skierowane przeciwko ustaleniu przesłanki niezdolności do pracy oparte na wnioskach wynikających z opinii biegłych przeprowadzonej przed Sądem pierwszej instancji, w ocenie Sądu Odwoławczego pozbawione są merytorycznego uzasadnienia i stanowią jedynie polemikę z prawidłową oceną zgromadzonego materiału dowodowego, abstrahując od obowiązujących w tej mierze regulacji prawnych.

Zgodnie z brzmieniem art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Przy ocenie częściowej niezdolności chodzi przede wszystkim o ustalenie możliwości dalszego wykonywania dotychczasowej pracy (przy uwzględnieniu jej rodzaju i charakteru), a następnie ewentualnie o możliwości wykonywania innej pracy przy uwzględnieniu posiadanych kwalifikacji zawodowych. Treść orzeczenia lekarza orzecznika ZUS w przedmiocie braku niezdolności do pracy, wydanego po przeprowadzeniu badania lekarskiego, powinna więc w równym stopniu wynikać zarówno z profesjonalnej (tj. uwzględniającej aktualny stan wiedzy medycznej) oceny stanu zdrowia badanego (wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2001 r., II UKN 181/00, OSNAPiUS 2002, nr 17, poz. 418), jak i odpowiedniego uwzględnienia (powiązania) biologicznego aspektu niezdolności do pracy z elementami ekonomicznymi, np. posiadaniem kwalifikacji, możliwością przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwością wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, celowością przekwalifikowania (art. 13 ust. 1 ustawy rentowej). W postępowaniu sądowym ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy z zasady wymaga więc wiadomości specjalnych. W takiej sytuacji, sąd nie może orzekać wbrew opinii biegłych sądowych, choć ostatecznie zawsze decyduje sąd, gdyż niezdolność do pracy jako przesłanka renty ma tu znaczenie prawne (art. 12 i 13 ustawy o emeryturach i rentach), tak Sąd Najwyższy w wyroku z 3 września 2009 r. (III UK 30/09, LEX nr 537018).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego pulmonologa, a także z opinii uzupełniającej tego biegłego i w oparciu o te opinie zasadnie ustalił, że ubezpieczony R. C. jest częściowo i okresowo niezdolny do pracy po 31 marca 2012 r. do czerwca 2013 r. Sąd Apelacyjny podziela dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę tego dowodu, przede wszystkim dlatego, że opinie odpowiadają na wszystkie pytania tezy dowodowej, oparte zostały na całokształcie materiału dowodowego sprawy, w tym obszernej dokumentacji medycznej oraz badaniu ubezpieczonego. Kwestie, na które zwraca uwagę organ rentowy w środku zaskarżenia były już przedmiotem analizy biegłego sądowego, a w efekcie rozstrzygał one już Sąd Okręgowy i nie zdołały one podważyć wiarygodności wydanych opinii czy wiedzy biegłego.

Niekwestionowane pozostało bowiem rozpoznanie u ubezpieczonego astmy oskrzelowej umiarkowanej nie wyrównanej lekami oraz przewlekły nieżyt nosa. Z dokumentacji lekarskiej wynika, że od 1999 r. ubezpieczony leczy się z powodu astmy oskrzelowej o ciężkim przebiegu, a częste, ciężkie zaostrzenia choroby powodowały, że pacjent wymagał hospitalizacji. Schorzenie to stanowiło podstawę do przyznania ubezpieczonemu świadczenia rentowego przez wiele lat. Pomimo systematycznego leczenia pod kontrolą poradni pulmonologicznej, u R. C. nadal występują częste zaostrzenia choroby, co wymaga ciągłej opieki specjalistycznej i wyklucza wykonywanie pracy na dotychczasowych stanowiskach, tj. kwalifikowanej pracy fizycznej. Z poprzedniej oceny lekarzy orzeczników ZUS (z dnia 17 marca 2010 r.) wynika, że ubezpieczony cierpi na przypadek przewlekłej choroby oskrzelowo-płucnej częściowo upośledzającej sprawność ustroju, która to uzasadniała częściową niezdolność do pracy do marca 2012 r. W toku niniejszego postępowania, wbrew zarzutom skarżącego biegły pulmonolog wyczerpująco uzasadnił swoje stanowisko co do braku poprawy stanu zdrowia ubezpieczonego w stopniu nadal uniemożliwiającym podjęcie zatrudnienia. Wskazał, że wyniki badań spirometrycznych nadal wskazują na dość znaczne zaburzenia wentylacji, co przy uwzględnieniu przewlekłości choroby badanego z powodu astmy, prowadzi do wniosku, że nie został wyleczony w stopniu pozwalającym na powrót do pracy. Biegły pulmonolog w opinii uzupełniającej odwołał się do wartości FEVC oraz FEV1 stwierdzonych u ubezpieczonego i na tej podstawie nie zgodził się z wnioskiem organu rentowego o braku istotnych zaburzeń wentylacji. Przede wszystkim zaznaczył, że parametry wynikające z dokumentacji lekarskiej występują u ubezpieczonego, który nie pracuje, a podjęcie pracy fizycznej może istotnie pogorszyć wydolność oddechową organizmu. W opozycji do zastrzeżeń organu rentowego opiniujący wskazał również, że względem badanego stosowana jest sterydoterapia w dawce 800 ug na dobę.

W okolicznościach tej sprawy, ponad rozpoznanie medyczne, niesporne są ustalenia dotyczące przebiegu pracy zawodowej ubezpieczonego, w tym wykształcenia, braku wyuczonego zawodu oraz zajmowanych stanowisk. Akta rentowe potwierdzają, że R. C. ma wykształcenie podstawowe oraz wykonywał prace fizyczne jako pilarz, krajacz urządzeń produkcji łańcuchów i operator urządzeń do produkcji. Wymienione stanowiska wyraźnie nie należą do lekkich prac fizycznych. Ze stanowczych wniosków opinii wynika natomiast, że stwierdzone u ubezpieczonego choroby są przeciwwskazaniem do wykonywania pracy wymagającej wysiłku fizycznego w ogóle ze względu na istotne zaburzenia wentylacji, które mogą ulec istotnemu pogorszeniu w razie podjęcia pracy fizycznej. Prace jakie dotychczas wykonywał ubezpieczony, przy uwzględnieniu posiadanego wykształcenia, pozwalają więc na stanowcze stwierdzenie, że nadal istnieją przeciwwskazania, aby podjął on aktywność zawodową na stanowiskach wymagających od niego takich samych lub podobnych umiejętności.

Rację ma apelujący, że o niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01.12.2000 r., II UKN 113/00, OSNP 2002/14/343). Należy przy tym uznać, że Sąd I instancji racjonalnie odniósł stwierdzone u ubezpieczonego schorzenia do pozostałej części materiału dowodowego, posiadanych przez ubezpieczonego kwalifikacji oraz charakteru wykonywanej pracy. Poprzez odwołanie się do twierdzeń opinii biegłego pulmonologa, Sąd orzekający zasadnie zaakcentował, że ubezpieczony ze względu na obecny stan jego schorzeń nie może wykonywać kwalifikowanych prac fizycznych, jakie wykonywał dotychczas.

Biorąc pod uwagę powyższą ocenę, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że Sąd Okręgowy stosownie do treści art. 107 w związku z art. 57 i art. 12 oraz art. 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zmienił zaskarżoną decyzję, albowiem ujawniono, że stan jego zdrowia ubezpieczonego nie uległ poprawie wpływającej na zdolność do pracy. W

świetle aktualnej wiedzy medycznej oraz możliwości zawodowych R. C. stan jego zdrowia nadal po 31 marca 2012 r. okresowo do czerwca 2013 r. jest przeciwwskazaniem do wejścia na rynek pracy i podjęcia pracy na stanowiskach, jakie zajmował dotychczas lub podobnych.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do wydania orzeczenia zgodnego z wnioskiem apelacji i na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel